

Δημήτρης Κ. Φαρμάκης

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Μεθοδολογία και Τεχνική

Πολύτιμο βοήθημα για

το **ΕΝΙΑΙΟ ΛΥΚΕΙΟ**

το **Γυμνάσιο**

τους υποψηφίους του
διαγωνισμού του Α.Σ.Ε.Π.

- Η τέχνη και η τεχνική του διαγράμματος
- Η θεωρία και η πράξη των πλαγιότιτλων
- Υποδείγματα περίληψης
- Ασκήσεις για εξάσκηση και αυτενέργεια
- Απαντήσεις στις προτεινόμενες ασκήσεις
- Η τυπολογία των λεξιλογικών ασκήσεων

Κάθε γνήσιο αντίτυπο φέρει την υπογραφή του συγγραφέα

Για κάθε διευκρίνιση, υπόδειξη
ή πληροφορία, μπορείτε να απευθύ-
νεστε στο συγγραφέα του βιβλίου:

Δ.Κ.ΦΑΡΜΑΚΗΣ ☎ 0310 281450

ISBN 960-431-804-7

© Copyright: Δ.Κ. Φαρμάκης, Εκδόσεις Ζήτη, Σεπτέμβριος 2002, Θεσσαλονίκη

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού νόμου (Ν.2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής άδειας του εκδότη κατά οποιοδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

www.ziti.gr

Φοτοστοιχειοθεσία
Εκτύπωση

Π. ΖΗΤΗ & Σια ΟΕ

18ο χλμ Θεσ/νίκης-Περαιάς

Τ.Θ. 171 • Νέοι Επιβάτες Θεσσαλονίκης • Τ.Κ. 570 19

Τηλ.: 0392-0-72.222 (3 γραμ.) - Fax: 0392-0-72.229

e-mail: info@ziti.gr

Βιβλιοπωλείο

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΖΗΤΗ

Αρμενοπούλου 27 • 546 35 Θεσσαλονίκη

Τηλ. 031-0-203.720, Fax 031-0-211.305

e-mail: sales@ziti.gr

Πρόλογος

Κεντρικός στόχος του βιβλίου αυτού είναι να συμβάλει ευμέθοδα στην κατάρτιση των μαθητών και στη συστηματικοποίηση της προσέγγισης της διεργασίας περιληπτικής απόδοσης δεδομένου κειμένου.

Ειδικότερα, καταβάλλεται προσπάθεια να μνηθούν οι μαθητές στην κατανόηση και ευχερή αξιοποίηση των **σταδίων ανάγνωσης** αρχικού κειμένου, **των φάσεων σύνταξης** περιληπτικού κειμένου και στη μεθοδική εκμετάλλευση **των τεχνικών πύκνωσης λόγου**.

Συμπληρωματικά, στη θεματική αυτή ενσωματώνεται **η τυπολογία των λεξιλογικών ασκήσεων** σύμφωνα με το σχεδιασμό και τη δομή των ασκήσεων των βιβλίων της Έκφρασης - Έκθεσης, που υπακούουν στο πνεύμα και στις επιταγές της μεταρρυθμιστικής πρότασης του ΥΠΕΠΘ, η οποία αφορά τα κριτήρια αξιολόγησης των μαθητών στο αντικείμενο της Νεοελληνικής Γλώσσας.

Τέλος, η επιλεκτική και χρηστική παράθεση **κανόνων γραμματικής και συντακτικής ορθότητας** συνεισφέρει στη γλωσσική αγωγή και στην καλλιέργεια του γλωσσικού αισθητηρίου, διευκολύνοντας τη δημιουργική και αποτελεσματική παραγωγή δοκιμακού λόγου αλλά και την ακριβολογημένη έκφραση διανοημάτων σε καθορισμένο επικοινωνιακό πλαίσιο (π.χ. εισήγηση, ομιλία, άρθρο, επιφυλλίδα, συνέντευξη κ.λπ.).

Ως κατακλείδα αρμόζει να εκφράσω τις ειλικρινείς μου ευχαριστίες στον εκλεκτό μου φίλο και διακεκριμένο φιλόλογο Δ. Πουρνάρα για την πολύτιμη αρωγή του στην αρτίωση του έργου αυτού.

Θεσσαλονίκη,
Αύγουστος 2002

Δημήτρης Κ. Φαρμάκης

Περιεχόμενα

Η θεωρία και η πράξη της περίληψης

Τι είναι η περίληψη	11
Τυπολογία περιλήψεων	11
<i>Παραδειγματικές εφαρμογές μορφών περίληψης</i>	12
Τρόποι εκφοράς των ζητούμενων, που υποδεικνύουν περιληπτική απόδοση κειμένου	17
Η στοχοθεσία της περίληψης	18
Τι αξιολογείται σε μία περίληψη	19
<i>Παραδειγματική εφαρμογή περιληπτικής απόδοσης κειμένου</i>	20
Στάδια ανάγνωσης αρχικού κειμένου	22
Στάδια σύνταξης περιληπτικού κειμένου	24
Δόκιμες - Στερεότυπες ενάρξεις περιληπτικού κειμένου	26
<i>Παραδειγματική εφαρμογή</i>	28
Η τέχνη και η τεχνική των πλαγιότυπων	32
<i>Παραδειγματική εφαρμογή</i>	32
Τεχνικές πύκνωσης λόγου	34
Χρησικά ρήματα ευπροσάρμοστα σε κάθε περιληπτικό κείμενο	37
<i>Παραδειγματικές εφαρμογές</i>	38
Χρησικές υποδείξεις για μια άρτια περίληψη	42
<i>Παραδειγματική εφαρμογή με χαρακτηριστικά σφάλματα</i>	44
<i>Παραδειγματική εφαρμογή κωδικοποίησης σταδίων για τη σύνθεση άρτιας και λειτουργικής περίληψης</i>	46

Τρόποι συνοχής προτάσεων, περιόδων και παραγράφων περιληπτικού κειμένου	48
<i>Παραδειγματική εφαρμογή</i>	50
Κριτήρια αξιολόγησης	52

Η τέχνη και η τεχνική του διαγράμματος

Η μεθοδολογία του Διαγράμματος	69
<i>Παραδειγματική εφαρμογή</i>	70
Κριτήριο αξιολόγησης	73

Παράρτημα 1

Η τυπολογία των λεξιλογικών ασκήσεων

Τυπολογία	78
Ασκήσεις για αυτενέργεια και εξάσκηση	85

Παράρτημα 2

Κανόνες γραμματικής και συντακτικής ορθότητας

Ορθή γραφή λέξεων (ορθογραφικός οδηγός)	90
Συνηθισμένα λάθη	95
Σημασιολογική διαφορά λέξεων (χρήση λέξεων)	99
Διάφοροι Γραμματικοί κανόνες	110

Επίμετρο

Υποδειγματικές απαντήσεις στα κριτήρια αξιολόγησης	133
--	-----

Βιβλιογραφία	139
-------------------------------	-----

Η θεωρία και η πράξη της περίληψης

- **Τυπολογία - στοχοδεσία - αξιολόγηση
- στάδια σύνταξης περίληψης**
- **Η τέχνη και η τεχνική των πλαγιότιτλων**
- **Χρηστικές υποδείξεις - Τεχνικές**
- **Παραδειγματικές εφαρμογές**
- **Κριτήρια αξιολόγησης**

Η θεωρία και η πράξη της περίληψης

Τι είναι η περίληψη

Η περίληψη δεν αποτελεί αυτόνομο γραμματειακό είδος, αλλά τρόπο συνοπτικής και περιεκτικής αναδιατύπωσης - απόδοσης ενός αρχικού κειμένου (άρθρου, επιφυλλίδας, κεφαλαίου κ.λπ.). Συνιστά μια από τις κύριες μορφές πύκνωσης λόγου και υποκαθιστά ευρύτερο κειμενικό σύνολο.

Δεν εμφανίζει την προχειρότητα των σημειώσεων· είναι κείμενο αυστηρά δομημένο, με συνοχή και ειρμό, πυκνογραμμμένο και αναγνώσιμο από τρίτους.

Ιδιαίτερες σημάνσεις

- Η περίληψη ως προσωπική δημιουργία έχει ως στοχοθεσία να υπερβεί την επικοινωνία και την πληροφόρηση με αμεσότητα και λακωνικότητα.
- Η περίληψη ως αφαιρετική διεργασία αξιολογείται τόσο ως θεωρητική προσέγγιση όσο και ως πρακτική εφαρμογή (δημοσιογραφική πράξη, σχολικός χώρος, επαγγελματικός σίβος κ.ά.).
- Για να αποτελεί η περίληψη αυθεντική μικρογραφία του αρχικού κειμένου με πιστότητα και ακρίβεια, οφείλει να καταγράφει ευμέθοδα τις βαρύνουσες - αξονικές πληροφορίες του ευρύτερου κειμένου.

Τυπολογία περιλήψεων

Η περίληψη ως συνοπτική αναδιατύπωση του αρχικού κειμένου με συνοχή και ειρμό πραγματώνεται ως:

- 1) Εκτενής περίληψη
- 2) Συνοπτική περίληψη
- 3) Πολύ σύντομη περίληψη

Αναλυτικότερα

- 1) Η **εκτενής περίληψη** στηρίζεται: στην κυρίαρχη έννοια του κειμένου, στους πλαγιότιτλους των παραγράφων και στις βαρύνουσες πληροφορίες που παρέχουν οι βασικές λεπτομέρειες.

Κύρια έννοια + πλαγιότιτλοι παραγράφων + βασικές λεπτομέρειες.

- 2) Η **συνοπτική περίληψη** αξιοποιεί: την κυρίαρχη έννοια - ιδέα του αρχικού κειμένου και τους πλαγιότιτλους των παραγράφων.

Κύρια έννοια + πλαγιότιτλοι παραγράφων.

- 3) Η **πολύ σύντομη περίληψη** εκμεταλλεύεται: Την κυρίαρχη έννοια του αρχικού κειμένου και τους πλαγιότιτλους ευρύτερων νοηματικών ενοτήτων.

Κύρια έννοια + πλαγιότιτλοι ευρύτερων νοηματικών ενοτήτων.

Παραδειγματικές εφαρμογές μορφών περίληψης

Πώς μας απειλεί το Διαδίκτυο

Όλες οι τεχνολογικές επαναστάσεις δημιουργούν απρόβλεπτα προβλήματα κοινωνικής προσαρμογής. Τα νέα μέσα καθορίζουν νέα επικοινωνιακά ήθη και «προανακρούουν τη γέννηση μίας νέας, πάνδημα διάχυτης, “επικοινωνιακής τάξης”». Στο πλαίσιο αυτό η επανάσταση στις επικοινωνίες προκαλεί τεχνική δυσκολία πραγματικής προστασίας ενάντια στη διαρροή πληροφοριών, γεγονός που επιτείνεται από την πλήρη αδυναμία κεντρικού ελέγχου του Διαδικτύου. Η πληροφορία γίνεται πλέον «εμπόρευμα», ενώ πολλαπλασιάζονται τα κρούσματα διείσδυσης και παρακολούθησης της ιδιωτικής ζωής. Η τεχνολογική εξέλιξη πέτυχε με άλλα λόγια να αναστρέψει τη σχέση ιδιωτικού και δημοσίου.

Έτσι ανοίγει μία νέα εποχή στις σχέσεις ανάμεσα στους ανθρώπους. Η κοινωνία μας εμφανίζεται ως κυριολεκτικά «παμπληροφορική», αφού ζει, αναπαράγεται και αναπτύσσεται μέσα στα πληροφοριακά δίκτυα. Η πληροφορία αναδεικνύεται σε αυταξία που όπως και η φύση αποτελεί

απλώς την «πρώτη ύλη» που θα χρησιμοποιηθεί και θα αξιοποιηθεί από τους χρήστες της. Έτσι η τεχνική δυσκολία ή η αδυναμία πραγματικής προστασίας ενάντια στη διαρροή των πληροφοριών αλλά και ο συνακόλουθος φειχισμός της ελεύθερης και ουδέτερης πληροφορίας είναι λογικό να υποβιβάζουν ή και να ακυρώνουν το συμφέρον εκείνων που θα επιθυμούσαν τη μη κοινοποίησή τους. Η επικοινωνιακή πραγματικότητα συγκροτείται λοιπόν κατά κύριο λόγο ως συναλλαγή ανάμεσα στον κάτοχο και στον επίδοξο χρήστη των διακινούμενων πληροφοριών. Το ερώτημα αν η πληροφορία «πρέπει» να είναι διαθέσιμη αφορά όλο και λιγότερο.

Ποιούμενες λοιπόν ίσως την ανάγκη φιλοπία, οι έννομες τάξεις συναποδέχονται τις συνέπειες της προόδου, έστω και αν οι συνέπειες αυτές έρχονται σε αντίθεση με τις κατεστημένες αξίες. Και όταν μεν διακυβεύονται τα συμφέροντα των ίδιων των κρατούντων, όπως συμβαίνει με την «πνευματική ιδιοκτησία» και τις πατέντες, οι ενδιαφερόμενοι για τη μη διάχυση των ήδη «ανηκουσών» πληροφοριών γνωρίζουν πώς να αμυνθούν. Για τους κοινούς πολίτες όμως το ιδιωτικό μυστικό είναι πλέον διάτρητο. Η τιμή και η υπόληψη των κοινών θνητών εκφεύγουν από τη δυνατότητα οποιοδήποτε ελέγχου.

Έτσι, προκειμένου για τα μη προστατευόμενα «εμπορικά μυστικά», η δημοσιοποίηση και η χρήση των πληροφοριών, δηλαδή η «δημοσιότητά» τους δεν εμφανίζεται πλέον ως φορισμένη σημασιοδότηση ενεργειών που προσδιορίζονται από το ουσιαστικό κανονιστικό περιεχόμενό τους αλλά συγκροτείται ως ουδέτερο σύνολο όλων εκείνων συλλήβδην των διαθέσιμων «δεδομένων» που υπάγονται στους ελεύθερους αγοραίους κανόνες της προσφοράς και της ζήτησης. Όποιος πληρώνει για τις οποιοδήποτε πληροφορίες που τον ενδιαφέρουν μπορεί να τις αποκτήσει από εκείνους που τις συγκεντρώνουν και τις διοχετεύουν στην αγορά. Και έτσι οι μη ειδικώς προστατευόμενες πληροφορίες που αναφέρονται στα άτομα και στην ιδιωτική τους ζωή εμφανίζονται εκ πρώτης όψεως όπως και όλες οι άλλες: διατίθενται ελεύθερα στο πλαίσιο ενός δεσμοποιημένου οικονομικού συστήματος που μπορεί να χρησιμοποιείται αδίστακτα και ελεύθερα.

Υπάρχουν βεβαίως ακόμα αντιστάσεις. Οι περιορισμοί που επιβάλλονται από πολλές νομοθεσίες στην αποκάλυψη και εμπορία ιδιωτικών πληροφοριών εκφράζουν ακριβώς την (εν πολλοίς αναχρονιστική) φιλελεύθερη άποψη ότι το ατομικό δικαίωμα στο μυστικό αποτελεί αναφαίρετο στοιχείο της ελευθερίας.

(Άρθρο του κ. Τσουκαλά από τον ημερήσιο τύπο).

Εκτενής περίληψη

Ο συγγραφέας του κειμενικού αποσπάσματος διαπιστώνει ότι η τεχνολογική επανάσταση συνεπάγεται σοβαρά προβλήματα κοινωνικής προσαρμογής. Επισημαίνει στη συνέχεια ότι οι εξελίξεις στο χώρο των μέσων καθορίζουν νέα επικινωνιακά ήθη. Παράλληλα, αναδεικνύει και τους κινδύνους που απορρέουν από την αναγόρευση της πληροφορίας σε αυταξία. Καταληκτικά, παρατηρεί ότι ενώ οι κρατούντες είναι σε θέση να προστατεύονται από τη διαρροή ανήκουστων πληροφοριών, οι κοινοί άνθρωποι είναι ευάλωτοι.

Επίσης, όσοι διαθέτουν οικονομικά μέσα μπορούν να εξασφαλίζουν τις πληροφορίες που τους ενδιαφέρουν. Ωστόσο, πιστοποιεί ο αρθρογράφος, οι αντιστάσεις δεν έχουν εκλείψει ακόμη, καθώς νομοθετικές ρυθμίσεις σε πολλές κοινωνίες περιορίζουν την ασυδοσία της εμπορίας «των ιδιωτικών πληροφοριών».

Η Θανατική ποινή

Ο Ιταλός ποινολόγος και σπουδαίος εκπρόσωπος της εποχής του Διαφωτισμού, Τ. Μπεκαρία, στο δοκίμιό του περί των «Εγκλημάτων και των Ποινών», που δημοσιεύτηκε το 1766, διακήρυξε ότι σκοπός της ποινής δεν είναι η εξόντωση, η εκδίκηση, αλλά ο σωφρονισμός του ατόμου που διέπραξε το αδίκημα. Και υπερθεματίζοντας σε ό,τι αφορούσε στην ποινή του θανάτου έλεγε ότι έπρεπε να καταργηθεί σαν αντίθετη προς κάθε έννοια ανθρωπισμού. Τα λόγια αυτά, ειπωμένα τον 18ο αιώνα, παραμένουν αιτήματα και προσδοκίες ακόμη και σήμερα. Υποτίθεται ότι η επιστημονική και τεχνολογική πρόοδος δείχνει την πολιτιστική στάθμη κάθε εποχής. Και όμως η ίδια η σημερινή πραγματικότητα δείχνει το αντίθετο και αποδεικνύει πόσο επιφανειακή είναι η πρόοδος στους παραπάνω τομείς, όταν δε συνοδεύεται από αλλαγές στον εσωτερικό κόσμο του ανθρώπου, όταν ο άνθρωπος δεν εξανθρωπίζεται.

Η θανατική ποινή, αν και έχει καταργηθεί σε κάποιες χώρες, παραμένει σε άλλες σαν το τελευταίο δείγμα ή προπύργιο της βαρβαρότητας. Η θανατική ποινή από τη φύση της είναι παράλογη: επιβάλλεται η εσχάτη

των ποινών, χωρίς να δίνεται το δικαίωμα μεταμέλειας, επαναστροφής της συνείδησης του ατόμου που έχει διαπράξει την εγκληματική πράξη. Δεν είναι υπερβολή να ειπωθεί ότι η ίδια η κοινωνία αναπαράγει το έγκλημα αφαιρώντας και τη ζωή του εγκληματία. Έτσι δείχνει την έλλειψη ανθρωπιάς, ανοχής, συγχώρεσης, που σημαίνει βέβαια ότι επιτρέπω σ' αυτόν που διέπραξε την αξιόποινη πράξη να επανορθώσει. Πέρα όμως από τα επιχειρήματα ανθρωπιστικού περιεχομένου που μπορεί να παραθέσει κανείς για την κατάργηση της θανατικής ποινής, υπάρχει και η ίδια η πραγματικότητα που συνηγορεί σε κάτι τέτοιο. Συγκεκριμένα, όταν κάποιος αποδίδουν την έξαρση της βίας και της εγκληματικότητας στην κατάργηση της θανατικής ποινής, εδελουφλούν παρακάμπτοντας τις κοινωνικές παραμέτρους, που οδηγούν στην όξυνση του φαινομένου. Δηλαδή η παρουσία της θανατικής ποινής σε μερικές χώρες, ακόμη και σήμερα, δε φαίνεται να ιθασσεύει τους υψηλούς δείκτες βίας και εγκληματικότητας. Εκτός, βέβαια, και αν τα επιχειρήματα κάποιων, που προασπίζουν την «παιδευτικότητα» της θανατικής ποινής, απορρέουν εκ του πονηρού, στοχεύουν δηλαδή στη συγκάλυψη άλλων κοινωνικών παραγόντων, που προάγουν ή υποθάλπουν τη βία και την εγκληματικότητα.

Η κατάργηση της θανατικής ποινής πρέπει να γίνει υπόθεση των νομοθεσιών όλων των κρατών και να εξοβελιστεί από τον κατάλογο των ποινών. Η ανθρωπιά και ο πολιτισμός μίας κοινωνίας δεν καθορίζονται από τους δείκτες οικονομικής ανάπτυξης, τεχνολογικής προόδου ούτε από τη δυνατότητα του ατόμου να καταναλώνει ατέρμονα. Καθορίζονται περισσότερο από την ύπαρξη κάποιων στοιχείων που επιβεβαιώνουν την ανθρωπινή ουσία μας.

Σ. Καργάκος, «Προβληματισμοί»

Συνοπτική περίληψη

Ο κειμενογράφος, αφού παραθέτει τη διακήρυξη του Τ. Μπεκαρία για τον αντιανθρωπιστικό χαρακτήρα της θανατικής ποινής, πιστοποιεί ότι οι απόψεις του παραμένουν επίκαιρες, καθώς σε πολλές χώρες η έσχατη των ποινών εξακολουθεί να ισχύει. Ακόμη, χαρακτηρίζει τη θανατική ποινή παράλογη, γιατί δεν παρέχει στο παραβατικό άτομο τη δυνατότητα της ειλικρινούς μεταμέλειας αλλά ούτε και συμβάλλει στη μείωση του δείκτη εγκληματικότητας. Καταληκτικά, επισημαίνει την επιτακτική ανάγκη να καταργηθεί η θανατική ποινή, γιατί εναντώνεται στις ανθρωπίνες αρχές.

Το πρόβλημα του πολέμου

“...Για την αποτροπή του πολέμου ή την αντιμετώπισή του χρησιμοποιούνται όχι ηθικά, αλλά δυναμικά μέσα, εξοπλισμοί και διατήρηση ένοπλων δυνάμεων. Αυτά είναι μέσα άμεσης αποτελεσματικότητας. Τα ηθικά μέσα αποδίδουν μακροχρόνια και πρέπει να εφαρμόζονται αμοιβαία σε χώρες που οι σχέσεις τους βρίσκονται σε ένταση.

Αναμφίβολα δεν είναι σωστό, ξεκινώντας από την απαισιόδοξη άποψη ότι οι πόλεμοι είναι αναπότρεπτοι, να παραδινόμαστε στη μοιρολατρία και να μην κάνουμε τίποτα για τη βελτίωση των σχέσεων των λαών, για τη διατήρηση της ειρήνης. Ο πόλεμος δεν είναι κάτι που ξεσπά ξαφνικά, αλλά έχει ένα μακροχρόνιο και βαθύ υπόστρωμα. Ο πόλεμος βρίσκεται πολλές φορές στην ψυχή και στο υποσυνείδητο των λαών, που τρέφονται συνέχεια με εχθρικά συναισθήματα ο ένας κατά του άλλου. Οι λαοί συνηθίζουν να αλληλομισούνται, χωρίς να γνωρίζουν μάλιστα ο ένας τον άλλον. Το εθνικό μίσος παρουσιάζεται σαν κάτι που το απαιτεί η ιστορία των λαών, με άλλα λόγια το άσχημο παρελθόν τους. Η ιστορία προχωρεί, κι εμείς μένουμε με το μίσος μας, με τις εθνικές μας προκαταλήψεις και τα συμπλέγματα μας. Προσφέρουν πολύ κακή υπηρεσία εκείνοι που με οποιονδήποτε τρόπο υπενθυμίζουν και αναμοχλεύουν τα μίση αυτά. Αν το κάνουν, το μόνο που πετυχαίνουν είναι να καλλιεργούν ένα διαρκές κίνητρο πολέμου, μια συνεχή πολεμική ένταση, με άλλα λόγια από άποψη ψυχολογική δεν αίρουν το εμπόλεμο με τους άλλους λαούς και αποκλείουν προκαταβολικά την ιδέα της ειρήνης και της ειρηνικής συνύπαρξης».

Σ. Γκίκα, «Το πρόβλημα του πολέμου», Κοινωνικά προβλήματα, Αθήνα (εκδ. Σαββάλα) 1994, σ. 106.

Πολύ συνοπτική περίληψη

Για την αποσόβηση των πολεμικών συρράξεων οι άνθρωποι προκρίνουν είτε μέτρα βραχυπρόθεσμα είτε μεθόδους μακροπρόθεσμες, όπως είναι οι ηθικές. Είναι σφάλμα να προσεγγίζεται ο πόλεμος άβουλα και μοιρολατρικά, όπως είναι επίμεμπτο αλλά και ολέθριο να συντηρούνται εστίες πολέμου που ακυρώνουν την ειρηνική συμβίωση.

Ιδιαίτερη παρατήρηση: Στο πλαίσιο της περιληπτικής απόδοσης του αρχικού κειμένου αξιοποιήθηκαν οι κυρίαρχες - αξονικές ιδέες του αποσπάσματος, ενώ δεν καταστρατηγήθηκε η διάταξη των περιόδων και

των παραγράφων. Τέλος, η αλληλούχηση των νοημάτων δε στηρίχθηκε σε διαρθρωτικές -συνδευτικές λέξεις τόσο, όσο στη νοηματική συνάφεια των προτάσεων και περιόδων.

Τρόποι εκφοράς των ζητούμενων, που υποδεικνύουν περιληπτική απόδοση κειμένου

Η περίληψη υπηρετεί συγκεκριμένο σκοπό και έχει πάντα αποδέκτη. Γι' αυτό η τυποποιημένη εκφώνηση «Να γράψετε την περίληψη του κειμένου» έχει αντικατασταθεί από πιο αναλυτικές διατυπώσεις, ενταγμένες σε επικοινωνιακό πλαίσιο σύμφωνα με τις οδηγίες διδασκαλίας των φιλολογικών μαθημάτων 2000.

Αναλυτικοί τρόποι εκφοράς

- 1) Για τις ανάγκες μιας συζήτησης που πρόκειται να διεξαχθεί στην τάξη σας με θέμα την εξέλιξη της Γενετικής, αφού μελετήσετε το παραπάνω άρθρο να γράψετε μια περίληψη του κειμένου αυτού με την οποία θα ενημερώσετε τους συμμαθητές σας για το περιεχόμενό του (120 λέξεις).
- 2) Να πυκνώσετε το περιεχόμενο της επιφυλλίδας αυτής σε 100 λέξεις.
- 3) Να παρουσιάσετε σε μια παράγραφο (80 - 100 λέξεις) τα ουσιώδη σημεία του κειμένου.
- 4) Να αποδώσετε περιληπτικά τις βαρύνουσες πληροφορίες του κειμένου, αποφεύγοντας υποκειμενικές κρίσεις (10 - 120 λέξεις).
- 5) Να αποδώσετε επιγραμματικά τα βασικά σημεία του εξεταζόμενου κειμένου (90 - 100 λέξεις).
- 6) Για την προετοιμασία μιας ομαδικής εργασίας στο μάθημα της Νεοελληνικής γλώσσας, μελέτησε το παραπάνω κείμενο. Να γράψεις μια περίληψη του κειμένου αυτού, με την οποία θα ενημερώσεις τα άλλα μέλη της ομάδας σου για το περιεχόμενό του (80 - 100 λέξεις).

- 7) Να συντάξετε περίληψη του κειμένου, αποφεύγοντας το σχολιασμό των πληροφοριών του (100 - 120 λέξεις).
- 8) Κάποιος γνωστός σας υποστηρίζει με θέρμη τις δυνατότητες που διανοίγει το Ιντερνέτ στον τομέα των αγορών. Στον αντίλογό σας να παρουσιάσετε το περιεχόμενο του προηγούμενου κειμένου με μια περίληψη 80 - 100 λέξεων, προκειμένου να καταδείξετε τους κινδύνους που ελλοχεύουν.
- 9) Να αποδώσετε περιληπτικά τα κύρια νοήματα του κειμένου σε 120 λέξεις και σε πληροφοριακό ύφος λόγου.
- 10) Το παραπάνω άρθρο δημοσιεύτηκε πρόσφατα σε εφημερίδα. Να πυκνώσετε το νοηματικό περιεχόμενό του σε 120 λέξεις και να το παρουσιάσετε σε μια ανοικτή συζήτηση που διοργανώνει το σχολείο σας.
- 11) Να συνοψίσετε το περιεχόμενο του κειμένου σε μια παράγραφο 100 περίπου λέξεων.
- 12) Να πυκνώσετε το περιεχόμενο του κειμένου σε μια παράγραφο 80 περίπου λέξεων.
- 13) Να εκπονήσετε κείμενο έκτασης 100 περίπου λέξεων που θα αποδίδει περιληπτικά το περιεχόμενο του κειμενικού αποσπάσματος.
- 14) Να ενημερώσεις την τάξη σου για το περιεχόμενο του κειμένου με γραπτή περίληψή του σε 80 - 100 λέξεις.

Η στοχοθεσία της περίληψης

Με την περίληψη επιδιώκεται:

- 1) Η ορθή κατανόηση του κειμένου και η συνοπτική απόδοση του νοηματικού περιεχομένου του.
- 2) Η μεταβίβαση πληροφοριών σε άλλους με λιτό και σαφή τρόπο για το ακριβές περιεχόμενο του αρχικού κειμένου.
- 3) Η διάκριση του αναγκαίου από το περιττό τόσο στο περιεχόμενο όσο και στη γλώσσα του κειμένου.
- 4) Η δόμηση νέου κειμένου με συνοχή και συνεκτικότητα.
- 5) Η ανάπτυξη της αφαιρετικής σκέψης, των κριτικών και συλλογιστικών ικανοτήτων.
- 6) Ο εθισμός στη μεθοδική και διεισδυτική μελέτη κειμένου.

Τι αξιολογείται σε μία περίληψη*

Η περίληψη αξιολογείται με 0-25 μονάδες, δηλαδή αντιστοιχεί στο 1/4 της συνολικής βαθμολογίας του γλωσσικού μαθήματος στη Β' και Γ' Ενιαίου Λυκείου. Αναλυτικότερα, οι μονάδες αυτές αξιολογούν τρεις παραμέτρους του περιληπτικού κειμένου:

Οι τρεις παράμετροι που συναξιολογούνται:		Το νοηματικό περιεχόμενο της περίληψης
		Η γλωσσοεκφραστική διατύπωση και το ύφος
		Η αρχιτεκτονική δομή του περιληπτικού κειμένου

Το περιεχόμενο της περίληψης

(0-12 μονάδες)

Θετικά στοιχεία δεωρούνται:		Η πολυεπίπεδη κατανόηση του κειμένου
		Η σύλληψη του θεματικού κέντρου του κειμένου
		Ο εντοπισμός των σημαντικών πληροφοριών του κειμένου
Αρνητικά στοιχεία δεωρούνται:		Η αδυναμία κατανόησης ή η απόκλιση από το νοηματικό κέντρο του κειμένου
		Η ατελής (μερική) κατανόηση του κειμένου
		Η προβολή επουσιωδών πληροφοριών σε βάρος των σημαντικών

Η γλώσσα και το ύφος της περίληψης (έκφραση)

(0-8 μονάδες)

Θετικά στοιχεία δεωρούνται:		Η γραμματική και η συντακτική ορθότητα (ορθογραφία, στίξη, σύνταξη)
		Η υιοθέτηση του κατάλληλου ύφους για τη συγκεκριμένη μορφή του κειμένου (πληροφοριακό ύφος)
		Η ικανότητα πύκνωσης του κειμένου (με γενίκευση, χρήση μονολεκτικών διατυπώσεων κ.λπ.)

* Η περίληψη αλλιώς λέγεται: σύνοψη, πύκνωση λόγου, συμπύκνωση, επιτομή.

Αρνητικά στοιχεία θεωρούνται:	↗	Οι αποκλίσεις από τους κανόνες της γραμματικής και συντακτικής ορθότητας (ασάφειες, επαναλήψεις, ακυριολεξίες κ.λπ.)
	→	Ο σχολιασμός (θετικός ή αρνητικός) των πληροφοριών του κειμένου
	↘	Η αυτούσια - στείρα μεταφορά λέξεων και φράσεων του αρχικού κειμένου στην περίληψη

Η δομή του περιληπτικού κειμένου

(0-5 μονάδες)

Θετικά στοιχεία θεωρούνται:	↗	Η επιτυχής χρήση των διαρθρωτικών λέξεων ή φράσεων
	→	Η ευχέρεια παρακολούθησης και αναδιοργάνωσης της δομής του αρχικού κειμένου και η παρουσίαση με λογική ακολουθία των βασικών ιδεών
	↘	Η δόμηση ενός κειμένου με συνοχή και συνεκτικότητα
Αρνητικά στοιχεία θεωρούνται:	↗	Η έλλειψη αλληλουχίας μεταξύ των μερών που απαρτίζουν το περιληπτικό κείμενο
	→	Η τυποποιημένη μεταφορά της συλλογιστικής πορείας του αρχικού κειμένου που οδηγεί σε μακροσκελή περίληψη (η περίληψη τότε αυτοκαταργείται)
	↘	Η άτακτη παράθεση των ιδεών - πληροφοριών του κειμένου

Παραδειγματική εφαρμογή περιληπτικής απόδοσης κειμένου

Το Νο 0069 πέθανε...

Κάνο (Νιγηρία)

Ηθικά ερωτηματικά γεννά η δοκιμαστική εφαρμογή φαρμάκων μεγάλων εταιρειών σε μικρά παιδιά της Αφρικής, της Ασίας, της πρώην Ανατολικής Ευρώπης και της Λατινικής Αμερικής, με τις «απώλειες» που μεταφράζονται απλώς σε χαμένες παιδικές ζωούλες να προδίδουν

αυτή την ίδια ελπιδοφόρο υπόσχεση που αφήνει και μόνο η πληροφορία των πειραματισμών για μια νέα θεραπεία.

Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση μιας 10χρονης μικρούλας από τη Νιγηρία, που αποκάλυψε πρόσφατα η εφημερίδα «Ουάσιγκτον Ποστ» και ήταν αφορμή για μια ολόκληρη έρευνα που έφερε στο φως ένα απaráδεκτο σύστημα δοκιμών, όπου τα ιδιωτικά συμφέροντα θριαμβεύουν σε βάρος «φθηνών» ανθρώπινων ζώων. Η 10χρονη Νιγηριανή που ζύγιζε λιγότερο από 19 κιλά, προσεβλήθη από μηνιγγίτιδα τον Απρίλιο του 1996. Με κάποιο τρόπο, το κοριτσάκι βρήκε καταφύγιο σε ένα στρατιόπεδο όπου αλλοδαποί γιατροί διένειμαν ελεύθερα ακριβά φάρμακα. Πίσω από την ίδια πύλη, η οποία είχε καταληφθεί από πλήθη ανθρώπων που υπέφεραν υπήρχαν δύο διαφορετικές κλινικές: μια ανθρωπιστική πρωτοβουλία των Γιατρών Χωρίς Σύνορα κι ένα ερευνητικό κέντρο της «Pfizer», της γνωστής μεγάλης φαρμακοβιομηχανίας. Οι ερευνητές της χρησιμοποίησαν την επιδημία μηνιγγίτιδας, εκτελώντας πειράματα σε παιδιά με ένα πολλά υποσχόμενο νέο αντιβιοτικό όπως πίστευε η «Pfizer», ένα φάρμακο που δεν είχε ακόμη λάβει έγκριση στις Ηνωμένες Πολιτείες και είχε το όνομα «Trovan».

Η φαρμακοβιομηχία δεν μπορούσε να βρει ασθενείς στις ΗΠΑ για να εκτελέσει τα πειράματά της κι έτσι κατέφυγε στην πόλη Κάνο της Νιγηρίας, για να αξιοποιήσει τους πολλούς πάσχοντες. Γιατροί που συνεργάζονταν στα πειράματα της Pfizer πήραν δείγμα νωπιαίου μυελού από τη μικρούλα, ανίχνευσαν τα συμπτώματα και την κατέγραψαν ως το Νο 0069 του Τομέα Δοκιμών Νο 6587 στο Πείραμα Νο 154-149. Της χορήγησαν 56 mg του φαρμάκου Trovan. Την επόμενη μέρα, η δύναμη του κοριτσιού εξατιμζόταν. Όπως δείχνουν και τα στοιχεία της Pfizer, το ένα μάτι της πάγωσε. Την τρίτη μέρα πέθανε.

Η έκθεση της ίδιας της φαρμακοβιομηχανίας είναι σαφής. Αντιμετώπιση: «Η δόση εξακολούθησε να χορηγείται αμετάβλητη». Αποτέλεσμα: «Θάνατος». Κανείς στην πραγματικότητα δεν ξέρει τι θα γινόταν αν είχε σταματήσει να παίρνει το «Trovan». Το σίγουρο είναι ότι πειράματα, ακόμη και με επικίνδυνα φάρμακα, εκτελούνται, χωρίς επαρκή ανεξάρτητη επίβλεψη. Εξαθλιωμένοι και ελλιπούς μόρφωσης ασθενείς γίνονται συχνά πειραματόζωα, χωρίς να το έχουν καταλάβει. Οι φαρμακοβιομηχανίες, από την πλευρά τους, δέχονται ισχυρές πιέσεις από το Κογκρέσο, αλλά και από ομάδες άσκησης πίεσης για να εξελίσσουν όσο το δυνατόν γρηγορότερα τα υπό δοκιμή φάρμακα ώστε να λάβουν έγκριση και να δοθούν στην κυκλοφορία. «Πειράζει» άραγε, που θα θυσιαστούν «κάποι-

οι» φτωχοί, για να σωθούν τελικά τυχεροί πολίτες των πιο ανεπτυγμένων χωρών;

(Από τον Ημερήσιο Τύπο)

Προτεινόμενη περιληπτική απόδοση του κειμένου

Ο κειμενογράφος επισημαίνει τα ηθικά ερωτήματα που εγείρονται από τις έρευνες μεγάλων φαρμακοβιομηχανιών για την παρασκευή εξελιγμένων φαρμάκων σε βάρος παιδιών από τον τρίτο κόσμο. Επιλέγει ως παράδειγμα την περίπτωση μιας μικρής Νιγηριανής η οποία κατέφυγε σε κλινική γνωστή φαρμακοβιομηχανίας, για να βοηθηθεί, αφού έπασχε από μηνιγγίτιδα. Οι επιστήμονες της εταιρείας χορήγησαν στο κορίτσι ένα νέο φάρμακο που δεν είχε λάβει έγκριση από την πολιτεία. Η φαρμακοβιομηχανία αντέδρασε με μια ψυχρή ανακοίνωση. Καταληκτικά υπογραμμίζει ότι παρόμοιες έρευνες συνεχίζονται, επειδή απουσιάζει η επίβλεψη και κυριαρχούν τα μεγάλα οικονομικά συμφέροντα. Ως κατακλείδα, δηλώνει την αντίθεσή του στα πειράματα που διεξάγονται, καταφεύγοντας σε ρητορική ερώτηση.

Στάδια ανάγνωσης αρχικού κειμένου

1ο στάδιο

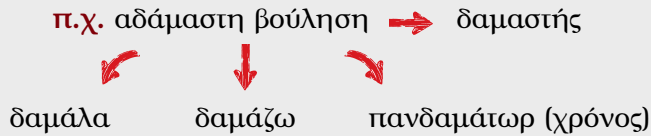
Επαναληπτική ανάγνωση του αρχικού κειμένου και προσπάθεια επακριβούς καθορισμού του γραμματειακού είδους, στο οποίο ανήκει (άρθρο, επιφυλλίδα, δοκίμιο, μελέτη, ημερολόγιο κ.λπ.), για να επιλεγεί η κατάλληλη εναρκτική φράση για την αναφορά στο συντάκτη του κειμένου ή στο ίδιο το δημοσίευμα (ο επιφυλλιδογράφος, ο συντάκτης του άρθρου αυτού, το αποδεικτικό αυτό δοκίμιο κ.ά).

2ο στάδιο

Γλωσσική εξομάλυνση του κειμένου (εντοπισμός δυσνόητων όρων, ερμηνευτική αποκρυπτογράφηση, κατανόηση μεταφορικών - συνυποδηλωτικών εκφράσεων κ.λπ.).

Επισήμανση: Η αποκωδικοποίηση και η ακριβής κατανόηση δύσληπτων λέξεων επιτυγχάνεται: με την αναζήτηση ο-

μόρριζων και παράγωγων ή γενικά συγγενών με αυτές λέξεων ή με τη συνδρομή των συμφραζομένων, δηλαδή με τη σχολαστική ανίχνευση ολόκληρου ονομαστικού ή ρηματικού συνόλου.

3ο στάδιο

Εντοπισμός και προσπάθεια σύλληψης του νοηματικού κέντρου του κειμένου, γύρω από το οποίο δομείται - υφάινεται ο προβληματισμός του κειμενογράφου.

4ο στάδιο

Διακρίβωση του σκοπού του κειμενικού αποσπάσματος.

Ο σκοπός εντοπίζεται συνήθως:

1) στον τίτλο	3) στον επίλογο
2) στον πρόλογο	4) σε όλο το ανάπτυγμα του κειμένου

5ο στάδιο

Διάκριση παραγράφων ή ευρύτερων νοηματικών ενοτήτων.

6ο στάδιο

Υπογράμμιση των θεματικών προτάσεων των παραγράφων και των σπουδαιότερων λεπτομερειών - πληροφοριών που τις στηρίζουν αποδεικτικά.

7ο στάδιο

Πλαγιοειλοδότηση κάθε παραγράφου εύστοχα και περιεκτικά.

8ο στάδιο

Κατανόηση του τρόπου οργάνωσης του κειμένου και εντοπισμός των νοηματικών σχέσεων που διαπλέκονται μεταξύ: θεματικών προτάσεων και κύριας ιδέας, παραγράφων, ευρύτερων θεματικών ενοτήτων.

Επισήμανση: Η περίληψη προϋποθέτει τη διαπίστωση της μεθόδου που προκρίνει ο συγγραφέας του αρχικού κειμένου. Οι μέθοδοι αυτές που μας καθοδηγούν στην αναγνώριση της πορείας του κειμένου είναι:

- Η χρονολογική παράθεση γεγονότων - συμβάντων.
- Η εφαρμογή του σχήματος: Περιγραφή - Αιτιολόγηση - Επιπτώσιολογία - Ληπιτέα μέτρα.
- Η αναφορά σε πλεονεκτήματα - μειονεκτήματα.
- Η υιοθέτηση της αξιολογικής σειράς, δηλαδή της έκθε-

σης πληροφοριακού υλικού με κριτήριο την αξία, βαρύτητα, σημασία των τεκμηρίων ή επιχειρημάτων που επιστρατεύονται.

9ο στάδιο

Σημείωση - υπογράμμιση των συνεκτικών - διαρθρωτικών λέξεων ή φράσεων, γιατί συμβάλλουν, ώστε να διαφανεί η διαπλοκή των ιδεών του κειμένου και η ανάδειξη της πορείας της προβληματικής του κειμένου.

Επισήμανση: Το περιληπτικό κείμενο ακολουθεί τη νοηματική σειρά και την αλληλουχία ιδεών του αρχικού κειμένου, αξιοποιώντας συνώνυμες διαρθρωτικές λέξεις - φράσεις με αυτές του δοθέντος κειμένου. Πάντως η αλόγιστη και φορτική χρήση συνδετικών λέξεων και τυποποιημένων μεταβατικών φράσεων (αρχικά, ακόμη, επιπρόσθετα, παράλληλα, συγχρόνως, επισημαίνει, στη συνέχεια) μονοτονίζει το ύφος και καθιστά το λόγο μας δύσκαμπτο.

Στάδια σύνταξης περιληπτικού κειμένου

1ο στάδιο

Στο εισαγωγικό τμήμα του περιληπτικού κειμένου, δηλαδή στην πρώτη περίοδο, προτάσσουμε το κεντρικό θέμα - νοηματικό κέντρο του αρχικού κειμένου (π.χ. *Ο συγγραφέας στο άρθρο του αυτό αναφέρεται στο φαινόμενο του ανισημισμού στη ναζιστική Γερμανία και στην ανοχή του κοινωνικού σώματος απέναντί του...*)

Σημείωση 1: Στο εναρκτικό μέρος της περίληψης μπορούμε να αναφέρουμε: το γραμματειακό είδος του κειμένου, το όνομα του συγγραφέα, τον τίτλο του δημοσιεύματος, την αφορμή που προκάλεσε τη συγγραφή του κ.ά.).

Σημείωση 2: Δόκιμος κρίνεται και ο τρόπος έναρξης της περίληψης που παραλείπει την αναφορά στο όνομα του συγγραφέα. Ωστόσο, ελλοχεύει ο κίνδυνος της ακύρωσης του πληροφοριακού χαρακτήρα της περίληψης και της υποκατάστασης του συντάκτη του αρχικού κειμένου με το συντάκτη της περιληπτικής του απόδοσης.

Σημείωση 3: Προσαρμόζουμε εξ αρχής το ύφος της γραφής στις

επικοινωνιακές ανάγκες της συγκεκριμένης περίπτωσης: ενημέρωση εργασιακής ομάδας, συζήτηση στην τάξη, γνωστοποίηση περιεχομένου δημοσιεύματος σε ευρύ κοινό κ.λπ. Σε κάθε περίπτωση, όμως, το ύφος του περιληπτικού λόγου διατηρεί τον πληροφοριακό και αντικειμενικό του χαρακτήρα.

2ο στάδιο

Στη συνέχεια παρακολουθούμε τους συλλογισμούς του συγγραφέα στην πρώτη παράγραφο ή νοηματική ενότητα και αναδιατυπώνουμε το σκεπτικό του συνοψιστικά και στο γ' ρηματικό ενικό πρόσωπο.

(π.χ. *Η παρατήρησή του εστιάζεται στην κυριαρχία στερεοτύπων εθνικής και πολιτισμικής καθαρότητας...*)

Σημείωση 4: Αφού αποδώσουμε μετασημασιακά την αρχική παράγραφο του πρωτότυπου κειμένου, ελέγχουμε σχολαστικά αν το εγχείρημά μας συνιστά εύστοχη αναδιατύπωσή του, χωρίς να παραλείψουμε καμιά σημαντική ιδέα - πληροφορία.

3ο στάδιο

Με τη χρήση μιας λειτουργικής διαρθρωτικής λέξης ή φράσης που συνάδει με τις ανάγκες της περίληψης στο σημείο αυτό, εξασφαλίζουμε απρόσκοπτη μετάβαση στο επόμενο θέμα - παράγραφο.

(π.χ. *Αρχικά, για να τεκμηριώσει τον ισχυρισμό του, ανιχνεύει τα αίτια της αντικοινωνικής αυτής συμπεριφοράς...*)

Σημείωση 5: Και στη φάση αυτή οργανώνουμε σε συνεχή πλάγιο λόγο και στο γ' ρηματικό πρόσωπο τη διασκευή του αρχικού κειμένου.

4ο στάδιο

Με βάση τις σημειώσεις που κρατήσαμε ή τον πλαγιόπιλο από την επόμενη παράγραφο ή νοηματική ενότητα, αναπαράγουμε και στο σημείο αυτό το νοηματικό περιεχόμενο του αρχικού κειμένου επιμένοντας στις βαρύνουσες πληροφορίες και διασφαλίζοντας τη λογική αλληλουχία των ιδεών.

(π.χ. *Στη συνέχεια επικεντρώνει το ερευνητικό του ενδιαφέρον στις νοσηρές συνθήκες που διαμορφώνουν...*)

5ο στάδιο

Μετασχηματίζουμε την καταληκτική παράγραφο του αρχικού κειμένου σε συμπερασματική περίοδο στην οποία συμπυκνώνουμε - συγκεφαλαιώνουμε τις τελικές κρίσεις του συγγραφέα ουσιολογώντας πάντοτε

(π.χ. *Καταλήγοντας, ο συγγραφέας αναζητεί τρόπους άρσης του αδιεξόδου...*)

Σημείωση 6: Χρηστικοί τρόποι έναρξης της καταληκτικής περιόδου περιληπτικού κειμένου: *Επομένως, συνεπώς, κατά συνέπεια, όπως προκύπτει, καταληκτικά, επιλογικά, συμπερασματικά κ.λπ.*

6ο στάδιο

Αφού ολοκληρωθεί η περιληπτική απόδοση του αρχικού κειμένου, συγκρίνουμε το πρωτότυπο κείμενο με το περιληπτικό, για να βεβαιωθούμε ότι δεν παραλείφθηκε καμιά σημαντική ιδέα - πληροφορία.

7ο στάδιο

Ελέγχουμε σχολαστικά το περιληπτικό κείμενο ως προς τη συντακτική και γραμματική του ορθότητα, αλλά και ως προς την αρχιτεκτονική δομή του λόγου του.

Σημείωση 7: Δόκιμο κρίνουμε να συντάσσεται η περίληψη στο πρόχειρο και, αφού ελεγχθεί πολυεπίπεδα και εξονυχιστικά να μεταγράφεται στο καθαρό στην οριστική της μορφή.

Δόκιμες - Στερεότυπες ενάρξεις περιληπτικού κειμένου

1. Ο δημοσιογράφος στο άρθρο του καταγράφει τον προβληματισμό του αναφορικά...
2. Ο συγγραφέας αναφερόμενος στο ρόλο που διαδραματίζει (η τηλεόραση) αναγνωρίζει...
3. Το άρθρο αυτό θίγει το πολυσυζητημένο (πολύκροτο θέμα)...
4. Ο δημοσιογράφος με αφορμή (την παράδοση στις αστυνομικές αρχές χρηματικού ποσού από νεαρό μετανάστη) διαπιστώνει ότι...
5. Ο συντάκτης του παρόντος κειμένου τονίζει...
6. Στο κείμενο αυτό υποστηρίζεται ότι...
7. Στο κειμενικό αυτό απόσπασμα εκφράζεται η άποψη ότι...

8. Στο δοκιμακό αυτό κείμενο ο συγγραφέας πραγματεύεται...
9. Σύμφωνα με το άρθρο...
10. Ο επιφυλλιδογράφος εκφράζει την πρόθεση να προσεγγίσει...
11. Κατά το συγγραφέα η πρωτοφανής έξαρση...
12. Ο κειμενογράφος διαπιστώνοντας την κρίση που διέρχεται η σύγχρονη κοινωνία (...) επιχειρεί...
13. Η θέση του συγγραφέα είναι...
14. Στο δημοσίευμα αυτό ο αρθρογράφος υπερασπίζεται την άποψη...
15. Στο συγκεκριμένο απόσπασμα ο συγγραφέας διαπιστώνει, προσεγγίζει, φωτίζει, διερευνά...
16. Ο δοκιμογράφος του αποδεικτικού αυτού δοκιμίου επιχειρηματολογεί...
17. Το πρόβλημα που απασχολεί το συγγραφέα...
18. Ο συγγραφέας στο άρθρο του αναφέρεται στο επίμαχο ζήτημα...
19. Σε πρόσφατο δημοσίευμα του Τύπου προβάλλεται...
20. Ο συγγραφέας διατυπώνει την άποψη ότι...
21. Ο αρθρογράφος επιχειρώντας να προσεγγίσει...
22. Σύμφωνα με το συντάκτη του κειμένου...
23. Ο αρθρογράφος πραγματεύεται το θέμα...
24. Ο επιφυλλιδογράφος σχολιάζοντας το θέμα (της αναγραφής του δρησκεύματος στις ταυτότητες) επισημαίνει...
25. Το θέμα που πραγματεύεται ο δοκιμογράφος...
26. Ο κειμενογράφος υποστηρίζει την άποψη...
27. Στο δημοσίευμα αυτό προβάλλεται η άποψη ότι...
28. Ο δοκιμογράφος αναπτύσσει την προβληματική του αναφορικά...
29. Στο συγκεκριμένο άρθρο διερευνάται η (επίδραση που ασκεί η τηλεοπτική βία)...
30. Ο συγγραφέας προβαίνει σε μια αξιολογική θεώρηση...
31. Ο αρθρογράφος αναφέρεται στο επίκαιρο θέμα...
32. Ο δοκιμογράφος επιχειρεί να προσδιορίσει το περιεχόμενο...
33. Ο επιφυλλιδογράφος στο κείμενό του εξετάζει...
34. Ο κειμενογράφος διατείνεται ότι...